

II

(Съобщения)

СЪОБЩЕНИЯ НА ИНСТИТУЦИИТЕ, ОРГАНИТЕ, СЛУЖБИТЕ И АГЕНЦИИТЕ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Насоки на Европейската комисия: улесняване на въздушните превози на товари по време на
епидемията от COVID-19**

(2020/C 100 I/01)

Обобщение

- На въздушните товари се падат приблизително 35 % от стойността на световната търговия. Те са съществена част от товарния транспорт и допълват както сухопътния, така и морския транспорт, по-специално при товари, за които времето е от особено значение. След избухването на COVID-19 са наложени ограничения на полетите и/или движението на пътниците и персонала с цел да се овладее пандемията. В резултат на това настъпиха тежки слушения във веригите за доставки както в европейски, така и в световен план.
- Постоянните и непрекъснати услуги за въздушен превоз на товари са жизненоважни за икономиката и за борбата с COVID-19 и европейските и глобалните вериги за доставки зависят от тях за безпрепятственото си функциониране. Затова въздушният превоз на товари трябва да бъде в състояние да доставя критични продукти като храни, медицински консултативи и лични предпазни средства (ЛПС) и други стоки, които са жизненоважни за функционирането на чувствителните вериги на доставки.
- Извънредното положение, причинено от епидемията COVID-19, може да породи необходимостта от сътрудничество между европейската и международната въздухоплавателна общност, между доставчиците на услуги за въздушен превоз на товари и на експресни услуги, за да се обезпечат доставката и справедливото разпределяне на оскъдните продукти.
- Като част от общите усилия на ЕС да поддържа движението на важни транспортни потоци, включително най-чувствителните от тях, от държавите членки се изисква да улеснят въздушните превози на товари по време на епидемията от COVID-19. Поради това Европейската комисия приканва държавите членки да въведат оперативните мерки, включени в настоящите насоки с уговорката, че тези извънредни мерки ще се прилагат временно през периода на кризата с COVID-19.

Насоките за мерки за управление на границите с цел опазване на здравето и гарантиране на наличността на стоки и основни услуги, приети от Европейската комисия на 16 март 2020 г. ⁽¹⁾, подчертават принципа, че всички вътрешни граници на ЕС следва да останат отворени за товари и че трябва да бъдат гарантирани веригите за доставки на основни стоки, например храни, включително животни, медицинска апаратура, ЛПС и субстанции от човешки произход. В интерес на всички е в създалата се извънредна ситуация стоките да продължат да се движат свободно. Това налага държавите членки да спазват и изцяло да прилагат настоящите насоки на всички контролно-пропускателни пунктове по вътрешните граници. Освен това Съобщението относно прилагането на зелените ленти за прелинаване, прието от Европейската комисия на 23 март 2020 г. ⁽²⁾ има за цел да започне процес на сътрудничество в целия ЕС, за да се гарантира, че всички товари, включително не само основни стоки като храни и медицински консултативи, достигат бързо и без забавяния местоназначението си. Накрая, в съвместното изявление на Европейската треза по конкуренция относно прилагането на законодателството в областта на конкуренцията по време на кризата с коронавируса ⁽³⁾, Европейската треза по конкуренция отбеляза, че извънредното положение, предизвикано от COVID-19, може да породи необходимостта дружествата да си сътрудничат, за да гарантират доставката и справедливото разпределение на оскъдните продукти сред всички потребители. При сегашните обстоятелства трезата няма да се намесва активно срещу необходимите и временни мерки, въведени с цел да се избегне недостигът на стоки. В нейното съвместно изявление обаче се посочва категорично, че Европейската треза по конкуренция няма да се поколебае да предприеме действия срещу операторите на въздушни превози на товари, които се възползват от настоящата ситуация, за да създават картели или злоупотребяват с господстващото си положение, включително по отношение на ценообразуването.

⁽¹⁾ C(2020) 1753 final⁽²⁾ C(2020) 1897 final⁽³⁾ https://ec.europa.eu/competition/ecn/202003_joint-statement_ecn_corona-crisis.pdf

Настоящото съобщение се основава на горепосочените документи и държавите членки се приканват да ги приложат изцяло. Актуалните насоки имат за цел да подполюгнат държавите членки по-конкретно в поддържането и улесняването на въздушните превози на товари, включително въздушния превоз на основни стоки като храни и медицински консултативи, по-специално такива, за чиято доставка времето е от особено значение. Те приканват държавите членки също така да въведат необходимите оперативни и организационни мерки с уговорката, че тези извънредни мерки ще се прилагат временно само в периода на кризата с COVID-19, докато не бъдат премахнати извънредните ограничения на въздушното движение и пътуването.

1. Въведение

1.1 Въздействие на COVID-19

1. Епидемията COVID-19 оказва разрушително въздействие върху международното и европейското въздухоплаване. Въздушното движение отбеляза спад с 80 % през последните дни и почти всички пътнически полети са отменени. Освен значителния спад в търсенето на пътувания това положение се дължи и отчасти на противоепидемичните мерки, например ограниченията за пътуване и забраната за полети, наложени от държавите.

1.2 Значение на въздушния превоз на товари

2. Европейските вериги за доставки се поддържат чрез широка мрежа от услуги за товарни превози, включваща всички видове транспорт. Постоянните и непрекъснати услуги за въздушен превоз на товари са от особено стратегическо значение за ЕС. Те играят жизненоважна роля в бързото доставяне на основни стоки, лекарства, медицинско оборудване и консултативи, органи или други субстанции от човешки произход. В по-общ план въздушният превоз на товари поддържа функционирането на глобалните вериги за доставки на повечето от материалите с висока стойност, чувствителни към фактора време, и е съществено допълнение към превоза на товари по суша и море.
3. Около половината от въздушните товари се превозват в багажното отделение на пътническите самолети. В контекста на избухването на епидемията от COVID-19 обаче почти всички пътнически самолети вече са спрели да извършват полети. Макар че изцяло товарните полети все още се извършват на нива, сходни на тези от същото време миналата година, те не са в състояние да компенсират загубата на капацитет от пътническите полети. Изпращачите, включително медицинския сектор, съобщават за липса на капацитет и увеличение на цените на въздушните превози.
4. Освен това товарните и експресните авиокомпании съобщават за практически трудности при извършването на полети до определени летища поради безразборни ограничения върху полетите или персонала. Тези проблеми застрашават функционирането на критични вериги на доставки.

1.3 Ограничения на въздушния превоз на товари

5. Ефективността на противоепидемичните мерки във връзка с COVID-19 зависи от ограничаването на движението на пътниците, а не на това на въздухоплавателните средства. Следователно най-добрият начин да се избегне нарушаването на въздушния превоз на товари, включително на превоза на основни стоки, е да се ограничи временно движението на пътуващите, а не да се ограничават полетите.
6. Специални видове полети, като полети за пребазиране, полети за превоз на товари от критично значение за системата (като лекарства, ЛПС или оборудване за тестове), полети за превоз на помощи в рамките на Механизма за гражданска защита на Съюза, държавни полети, полети за специални операции, посочени в член 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 923/2012 на Комисията (напр. медицински полети), следва по правило да получават разрешение за провеждане по всяко време. Значителна част от държавите членки не са предвидили ясно освобождаване на товарните полети от националните си ограничения за въздухоплаването.
7. Европейската комисия счита, че като цяло ограничения на полетите в рамките на ЕС, чрез които се забраняват полети за превоз на товари или които правят на практика невъзможно провеждането на такива полети, например в резултат на неоправдани ограничения за екипажите, които ги обслужват, биха били непропорционални. Следователно такива ограничения на полетите не отговарят по-специално на условията, определени в член 21 от Регламент (ЕО) № 1008/2008⁽⁴⁾. Всички ограничения, които не са съвместими с правото на Съюза, трябва да бъдат отменени.

⁽⁴⁾ Член 21 от Регламент (ЕО) № 1008/2008 позволява на държавите членки да налагат ограничения върху полетите в рамките на ЕС при определени строги условия. Това се прави въз основата на индивидуална оценка на отделните нотификации, постъпващи от държавите членки. Позицията, изразена от Европейската комисия по отношение на полетите за превоз на товари, не засяга извършваната по член 21 индивидуална оценка на пълния набор от ограничения, прилагани от държавите членки.

8. Трети държави следва също така да се въздържат от ненужни ограничения върху операциите по въздушен превоз на товари в името на общия интерес за непрекъснатост на веригата на доставки на основни стоки, включително високо специализирани и критични продукти, например медицински консумативи. Европейската комисия припомня, че ограниченията върху операциите по въздушен превоз на товари, наложени от трети държави, трябва да отговарят на съответните международни правила, определени в приложимите споразумения. След необходимите консултации Европейската комисия ще предприеме всички практически стъпки, за да гарантира, че третите държави спазват международните си задължения, по-специално по отношение на въздушните превозвачи на Съюза, и ще насърчава прилагането на тези принципи от трети държави и международни организации.

2. Осигуряване на непрекъснатост на операциите по въздушен превоз на товари

Препоръчани оперативни мерки

9. Предвид значението на въздушния превоз на товари и спешни товари, особено в борбата срещу COVID-19, и като част от цялостните усилия на ЕС да поддържа в движение основните транспортни потоци и да запази работоспособни веригите на доставки в целия ЕС, Европейската комисия приканва държавите членки да приложат серия от оперативни мерки за улесняване на въздушния превоз на товари и да спомогнат за намаляване на допълнителните разходи, като се има предвид, че тези извънредни мерки ще бъдат временни за периода на кризата, свързана с COVID-19.

10. Сред тези мерки са по-специално:

- a. за превоз от държави извън ЕС — незабавно предоставяне на всички необходими лицензи и разрешителни, включително, доколкото е възможно от правна гледна точка — временни права за допълнителен въздушен превоз на товари, дори когато той се извършва с пътнически въздухоплавателни средства;
- b. временно отменяне или прилагане на гъвкавост във връзка с ограниченията за нощни операции или ограниченията на слотове на летищата за основните операции по въздушен превоз на товари;
- v. улесняване на използването на пътнически въздухоплавателни средства за превоз само на товари, включително за превоз на екипажи, участващи във въздушния превоз на товари, медицинския персонал и всички лица, участващи в превоза на стоки, независимо от вида транспорт;
- г. гарантиране, че екипажите, участващи във въздушния превоз на товари, както и персоналят, участващ в обработката и поддръжката, са класифицирани като служители от критично значение в случаи на ограничения на свободата на движението или полицейски час;
- д. гарантиране, че когато е възможно, се поддържа достатъчен капацитет за превоз на товари, когато регионалните летища са затворени по икономически причини, или разглеждане на възможността летищата да останат отворени само за въздушен превоз на товари, и гарантиране, че при всички случаи отворените летища поддържат достатъчно капацитет за обработка на въздушни товари, за да се осигури навременното им обработване и доставяне;
- e. освобождаване на асимптоматични членове на транспортния персонал, включително екипажите на въздухоплавателни средства, участващи в превоза на стоки, от ограниченията за пътуване;
- ж. освобождаване от противоепидемични мерки на асимптоматични членове на екипажите, товарния и летищния персонал, работещ на рампата, ако са налице адекватни здравни протоколи;
- з. допускане на ускорени освобождавания *ad hoc* с цел справяне с непредвидени ситуации, като внезапни и непредвидени спешни операции;
- и. осигуряване на възможност за наземния персонал да върши своята работа по безопасен и ефикасен начин чрез предоставяне на служителите на насоки относно здравните предпазни мерки при въздушния превоз на товари и подпомагането им чрез подходящи доставки на хигиенни продукти;
- й. гарантиране, че товарните и експресните авиокомпании по изключение резервират капацитет за доставка на основни стоки, по-специално медицински консумативи и спешни доставки, и прилагат разумни тарифи за такива доставки.

11. Всички посочени по-горе мерки следва да се прилагат еднакво за граждани на ЕС и на трети държави, ако те имат съществена роля за свободното движение на товари към ЕС и вътре в него.

12. По отношение на извънредните мерки, на държавите членки се напомня, че трябва да спазват член 21 от Регламент (ЕО) № 1008/2008, включително по отношение на информацията от Комисията и другите държави членки. Отвъд тези задължения държавите членки се приканват да уведомяват предварително Европейската комисия и всички останали държави членки за всички мерки, обхванати от настоящото съобщение, и да ги оповестяват по такъв начин, че всички заинтересовани страни в областта на въздушния превоз на товари да бъдат информирани своевременно, за да могат съответно да адаптират своите операции.

13. В съвместното изявление на Европейската мрежа по конкуренция от 23 март 2020 г. се подчертава, че органите по конкуренцията на ЕС *„няма да се намесват активно срещу необходимите и временни мерки, въведени с цел да се избегне недостигът на стоки“*. В съвместното изявление също така се посочва ясно, че органите по конкуренцията няма да се поколебаят да предприемат действия срещу операторите на въздушни товари, които се възползват от настоящата ситуация, за да създават картели или злоупотребяват с господстващото си положение. Ако товарните и експресните авиокомпаниии смятат, че е необходимо да си сътрудничат, за да гарантират доставките на недостигащи продукти, и имат съмнения относно съвместимостта на подобни инициативи за сътрудничество със законодателството на ЕС/ЕИП относно конкуренцията, те се приканват да потърсят неформални насоки от Европейската комисия, Надзорния орган на ЕАСТ или съответните национални органи за защита на конкуренцията.

3. **Заключение**

14. Европейската комисия призовава всички държави членки спешно да приложат мерките, посочени в точки 8—11.
  15. В тясно сътрудничество с държавите членки Европейската комисия ще разгледа всички практически стъпки за насърчаване на трети държави да прилагат тези принципи, включително чрез взаимодействие с Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО), с международни авиационни партньори и международния сектор на въздушния транспорт.
  16. Европейската комисия ще продължи да наблюдава ситуацията и ще предоставя по целесъобразност допълнителни насоки.
-